

ნოჯისური

ღმერთო, სამშობლო მიცოცხლე,
მძინარეც ამას ვდუდუნებ
ვაჟა-ფშაველა

ლიტერატურული გაზეთი № 29

გიორგობისთვე, 2013

ჯარისკაცი ვარ — მარად რიგითი — საქართველოსთვის ომში წასული!..

20 წელი სრულდება საქართველოს ეროვნული გმირის, ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის პატრიარქის, საქართველოს პირველი პრეზიდენტის, მწერლისა და მეცნიერის, ზვიად კონსტანტინეს ძე გამსახურდიას ვერაგული მკვლელობიდან...

ზვიად გამსახურდიას

არ დაგაცალეს სიცოცხლე,
არ დაგაცალეს სიკვდილი...
ედუარდ შევარდნაძეებს
სამარადისო სირცხვილი!
შენს შემართებას ამქვეყნად
ბევრი ინატრებს, ზვიადო,
შენ ხომ პირველმა დარეკე
სამშობლოს საგანთიადო!

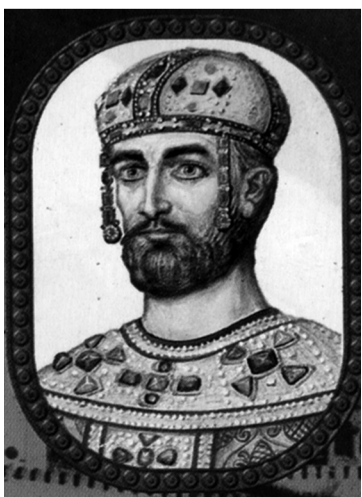
ვალეკო ხუცურაული

* * *

ყაყაჩოებით თვრება მინდორი,
გვიახლოვდება ვრცელი დაისი,
არ მახსოვს ასე წყნარი დიდგორი,
არ მახსოვს ასე მშვიდი კრწანისი.
„დედაო ღვთისავ, მზეო მარიამ,“
სად მუხლმოყრილი შენ გევედრები,
ამახმაურე კიდე დარიალს,
დამათვლევინე ქსანზედ მხედრები.
პირისპირ შევხვდე მომხდურს ჭიუხში,
მეტეხთან ვტყორცნო ხოხობს ისარი,
ამახმაურე შვილთა სიუხვით,
მგლების ლეკვებით ალგეთისანით.
სამაროვნებზე წავშლით ნარ-ეკალს,
მტერს თავზარს დავცემთ ხმლების კაშკაშით
და დედოზარი როცა დარეკავს,
საქართველოსთვის წავალთ ლაშქარში!

სიმონ ბალახაძე

940 წლის წინ (1073 წ.) ქუთაისში დაიბადა დავით IV აღმაშენებელი. (1073-1125)

მეფე დავით აღმაშენებელი განსაკუთრებული წმინდანია წმინდანთა შორის. უფალმა აირჩია და აღამალა იგი საქართველოს გადასარჩენად, მისი მშვიდობისა და კეთილდღეობისათვის.

ერში ამბობენ ხოლმე: „დრონი მეფობენ და არა მეფენიო.“ მაგრამ უნდა ითქვას, რომ ძალიან ხშირად, სწორედ მეფენი მეფობენ! ამის თვალსაჩინო მაგალითია წმინდა მეფე დავით აღმაშენებელი. მის წინაც მეფობდნენ მეფენი, მაგრამ დავითი სხვა იყო. მან მოიპოვა განსაკუთრებული მაღლი წინაშე ღვთისა, რადგან მასში იყო დიდი რწმენა!

თავისუფალ საქართველოს

შორს არ არის ის დღე, თუმცა,
ვერ მოვესწრო, მაინც ვშიშობ.
გაბრწყინდება ზეცა უცბად,
გაიხარებ, ჩემო ჯიშო.

თუმც გაბადრულს ახლაც გიმზერ,
დამშვენდება უფრო მაშინ.
მზე იმზევებს შენს ზეიმზე,
მზე დაჯდება სუფრის თავშიც.
აღზევდება ისე, როგორც
დავითის და თამარის დროს...
მეწყინება კარგო, მაშინ
მე რომ თვალი ამარიდო.
მიხარია, როცა გიმზერ,
სიყვარულო, ჩემო მწველო,
მიმინვიე შენს ზეიმზე,
მათქმევინე სადღეგრძელოც.
რაც გიჭირდა, რაც მიჭირდა —
ყველაფერი მათქმევინე.
სიჭაბუკე გამიფრინდა,
ჰოდა, ცრემლიც მაფრქვევინე.
ნეტამც შენი სიხარულის
ცრემლმა თვალი დამიცვაროს,
ჩემო დიდო სალოცავო,
ჩემო ხატო საფიცარო.
ღმერთო, გამითენე ის დღე,
მერე მომკალ — კი, ბატონო,
ოღონდ მკვდარსაც უბატონო
საქართველომ მიპატრონოს.

მიხეილ ჩაჩუა

თუ თქვენ რამეზე გაგცვალთ

„არ გაგცვლი სალსა კლდეებსა...
სხვა ქვეყნის სამოთხეზედა!“
რ. ერისთავი

ცაო! ჩვენს ბედზე სრულიად
სამართლიანად გამწყრალო!
მინავ! მტრებისგან თანდათან
ახალ მთვარისებრ დამცხრალო!
რუსთველის ენავ! მზესავით
ძველო და მარად ახლო!
ილიას სულო! მამულზე
ფიქრით დადაგულ-დამწვარო!
ტყეებში სულ სხვა ლაზათით
ამომდულარო ცხრა წყარო!
იმედად მიმოფანტულო
ურიცხვო ციხე-ტაძარო!
სისხლბორცო, ლაშქრად გამქრალო,
სიცოცხლით გაუმძლარო!
ჭრელკაბიანო სათიბო,
მანანით ნაკურ-ნაცვარო!
მოხელვით გაფშიკებული
ჯირკების ნახშირ-ნაცარო!
გიშრის თუ მარჯნის მტევანო,
ბაჯალლო ხორბლის მარცვალო!
მტკვარო, რიონის სწორფერო!
შოვო, ბახმაროს წანალო!
შვილ-ძირით მომსპოს უფალმა,
თუ თქვენ რამეზე გაგცვალთ!

ქიშვარდ ისაკაძე

ჩვენი საუნჯე

ერს, რომელსაც ისტორია არ აქვს, მიეცით გარეჯი და ისტორია ექნება.

ივანე ჯავახიშვილი.

დავით გარეჯის სამონასტრო კომპლექსი (VII ს.) აქ იყო გარეჯული სამონასტრო სამხატვრო სკოლა. ამ მონასტერშია მამა დავითის უძველესი სამლოცველო, განდევილური სენაკი. სწორედ. აქ შაჰ-აბასის ბრძანებით 6000 გარეჯელი ბერი აწამეს...

გვეცილებიან ადგილს, საიდანაც დაიწყო ეროვნული სულის აღორძინება, ეროვნული მოძრაობა...

მეგრულ-ქართული სალექსიკონო მასალები

დანიელ ფიფია

(გაგრძელება, დასაწყისი იხ. „ნოჯიხური“ №18, 19, 22, 23, 27).

მ

მა — მე
მაგაფალი (მაგაფური) — გადამხდელი
მაგემალი — მამაკაცი
მადინაფუ — დაკარგვის გზაზე მდგომი
მაზემორი — დამზავებული
მაზაკვალი — გრძნეული
მათხილე — დარაჯი
მათხოზინე — მღვდარი
მაკე (მონკათ) — ორსული
მაკერიჩე — ჭედლა
მაკი — ავადმყოფობა
მაკუჩხური — მეკვლე
მალას — მალე
მალათირე — მონანილე
მაღემორი — მეომარი
მანგი — სწორი
მანკორალი — მცობნავი
მანჩა — ხელა
მაჟვაბელა — მაჯლაჯუნა
მაჟირუა — მეორედ გაათხნა
მარა — ერთი კვირა
მარაკა — ფარეხი
მარაშინა — მარიაობა
მარგულა — ქლიავი
მარდიში გაფა — თავის დაკვრა მადლიერე-ბის ნიშნად
მარდუ — მოზარდი
მარდუალი — გამზრდელი
მარებელი — შუამავალი
მარენჯი — არსება
მართაფე — სახადი
მართვე — ბარტყი
მარსხებელი — მხსნელი
მარულე — ცხენი
მარძგვანი — მარჯვენა
მარქვა —
მარქვალი — კვერცხი
მარქვი — საფეიქრო პატარა დეტალი
მარლი — ბრუცინი
მარჩული — მძარცველი
მარნკინაია — მბრწყინავი
მარნკინალი — ბრწყინავი
მარნკინდი — ბეჭედი
მასქური — სიო
მაფურიჩე — ფრინველი
მაფმალია — ბუბული
მაქურქა — მძლავრი მდინარეა
მაქედორი — იხ. აბარნა
მაყალე — ამხანაგი
მაყვილარი — მკვლეელი
მაყუჯური — არქანი
მაშქი —
მაჩალარი — ხელისუმმელები
მაჩამენჯი — მკბნარი
მაჩირლია — ბუიკი
მაჭალი — მეკრავი
მაჭარალი — მწერალი
მაჭყერია — (მწერია)
მაჭირხოლი — მერცხალი
მაჭუკი — ყავარჯენი
მაჭუჭი — მაკოცე
მაჭყალი — მანყევარი
მახარია — გამხარებელი, მახარე (სახელი)
მახანა — ტოლი
მახაჩქალი — შინის მუშა
მახვამერი — მლოცველი
მახინჯი — ქურდი
მახოკალი — დალაქი
მახორო — კომლი
მახუტია — სააღერსო სიტყვა
მაჯინ — მონადირე
მებაძაძაფა — გამიზნევა
მეგამა — დარტყმა
მედუდე — მოთავე
მენთხალი — ბიჯი
მეკაკილი — დანიშნული
მეკენჯი — ურჩი
მეკინა — ნანევა, მიახლოება

მეკუშინი — ძილში ბოდვა
მელახ — მარტი
მელე — გაღმა
მელელშია — მოცვი
მენავალე — ფეხის კვალის მძებნელი (ნადირის ან სხვისი)
მენგუოლ — მენავე
მენცარი — მეცნიერი
მენძელი — მასპინძელი
მენძილიშაფა — (მენძილიში, მენძუაფა) — წარმატება
მენჭაფა — მიახლოება
მენჭირა — მოთმენა
მენჯი — მარილწყალი
მენჯირა — მინოლა
მეორინჯე — მეჯოგე
მერეთი — საოცარი
მერეკელა — მთვარიანი ღამე
მერეხი — წარღვნა
მერინა — მიდგომა
მერინაფა — მიყენება
მერკე — ნაკლული
მერთელი — ეშმაკური, ოთურმა
მერქა — ელვა, ჩქარი, წუთი
მერჩქვანა — შეჩვევა
მერჩქინა — დანიშვნა
მესაჯინე — თვალადი
მესიაკონი — გულთმისანი, ბრძენი
მეტყობუა — მიპარვა
მეულა-მოულა — მისვლა-მოსვლა
მეკობაღე — მეკურე
მელალა — მიტანა
მეშარე — მგზავრი
მეშხურე — მეცხვარი
მეყვენი — მიმყოლი
მეჩაბა — მიცემა
მეჩაფულე — ხარაზი
მეჩინა — შეთვლა
მეჩხოლუე — მეძროხე
მეძინა — მიმატება
მეჭირინაფა — მიღწევა
მეჭიშაფა — მისწრაბა
მეჭკუდე — მეჭურჭლე
მეჭყვადა — განყიდომა
მეხვალამა — მიხედრა
მეხვამუა — მილოცვა
მიარე — ძალიან ბევრი
მიარეშახ — ბევრჯერ
მიდალალა — წართმევა
მიდგმა — ვილაც
მიტა — არავინ
მიტო — ქვეშ
მიტოთირსუა — თოვლქვეშ მოყოლა, ჩამარხვა
მიტოთხორუა — ჩათხრა, ჩამარხვა
მიტონბარა — შებერვა
მიტორჩვარტილი — შედრეკილი
მიტორჩვარტუა — შედრეკა
მიკმაჭოფალი — მიმზიდველი
მიკოკირილი — მიბმული
მიკოლაფირი — მივარდნილი
მიკონარგუა (მიკონარგუსუა, მიკოქოსუა) — დალუპვა
მიკონწყულა — დალაგება
მიკონჭაფა — მიკარება
მიკოპონუა — მიყუდება
მიკორთა — მობრუნება
მიკორთელი — მიბრუნებული
მიკორთი-მუკორთი — მიხრა-მოხრა
მუკოქუნა — ჩაცმა (ტანსაცმლის)
მიკონანაფა — მიკარება
მიკოჭაბუა — მიწებება
მიკოჭანაფა — გახმობა
მიკოჭოფუა — მიხიდვა
მიკოხვილა — გაჭირვებაში ჩაგდება, სამველის არ მიცემა
მინ — ვინ
მინალუ — შესასვლელი
მინახარცქი — მონაწყვეტი, მონახეთქი
მინი — ზოგი, იქით
მინორაგვაფა — შეგდება
მინორთა — გადაბრუნება
მინორინა — ჩასიძება
მინჯე — პატრონი
მიოშუალი — მოსაქსოვი
მიოხე — ამჩნევია
მირსობა —
მირყას — ბლომად
მირცხალი — მკვირებელი
მირძლი — ნოყიერი
მისკალი — წარბანული
მიტაცარ — გამალებით მირბის
მიფში — მივდიოდი
მიშა — ვისთან
მიშაზალა — შეხელება
მიშალაფა — ბნედა
მიშალალა — შეტანა
მიშაყუნაფა — შეყვანა
მიშე (მიშახ) — შვი
მიჩანს — ჩემზე მეტი ხნისაა
მიჭირინაფა — მიღწევა
მობძ — მომელის (მემკვიდრეობით)
მოგვერდიე — მონახევრე

მოდვალა — ჩაცმა
მოვერჩხილა — მოვერცხილი
მოზისხირე — მოსისხლე
მოთა — შვილისშვილი
მოთართუა — გალანძღვა
მოთელი — შვილისშვილის შვილი
მოინალე — მოსამსახურე
მოკონტაფა — თავბრუდახვევა
მოკვარაჭინელი — მოჭახრაკებული
მოკო — ანდაზა
მოლასუა — ნაშლა
მოლაფა — მოვარდნა
მოლე — გამომლა
მოლემა — მოვლა ქვეყნის
მონანი — ჭირნახული
მონდა (მონჭა) — მწვე
მონკა — მიძიმე
მონტემა — მოკიდება, აგზნება, ანთება.
მონწყილობა — მორთულობა
მონჭინაფა — დამნიფება
მორაყუა — მორეკვა
მორდია — ნათლია
მორდუ — გამზრდელი
მორთა — გამოხდა (არყის)
მორთაფე — სახადი
მორია — ძლევა, მორევა
მორსება — გამოცდა, მოჩვენება
მორქა — მოქნევა
მორლა — მითიბი
მორღვაფა — მორღვევა, მოყრა
მორძვეი — მარჯვე
მორძვეიშე — მარჯვნივ
მოსაშინე — მოსახსენებელი
მოსაძინი — დამატება
მოსიროჭვი — მოსრა
მოსვანჯა — მოსვენება
მოუბადე — შტერი
მოფოთაფა —
მოქაქუა — მოტყუება
მოქექაფა — იოლად მიჩნევა
მოქინაფა — თავბრუდახვევა
მორე — გამოსადეგი (მასალა)
მოყანჯაფა — პაემანის დანიშვნა
მოშინა — მოხსენება
მოშულა — მცირე
მოშილათა — მოცდენა
მოძინელი — მომატებული
მოძირაფა — მოჩვენება
მონჭა — კრუხი
მოჭკაჭკუტელი — მოჭედლი
მოჭკირუა — დაბალი ტანის კაცი
მოჭყუდე — გამზითვება
მოჭყუდე — პატარაალი
მოხ — გარდა
მოხვამილაფა — მოხვედრა
მოხვარე — მშველელი
მოხუჯური — მოსახერხებელი
მოჯგირე — მეგობარი, მოყვარე
მუ? — რა?
მუარხე — მოახლე
მუბორც — რა დროს
მუთა — არაფერი
მუთუნი — რამე
მუკალუაფუ — შემოსასვლელი გზა
მუკიშუკი — ირგვლივ
მუკოლუაფა — მოვლა
მუკონწყუმა — ჩამოსხნა
მუკოქვენჯი (მუკოქუნელი) — ტანსაცმელი
მუკულა — გასვლა (დროის)
მუმა — მამა
მუნაფა — ღრუბელი
მუნდი — გავა
მუნორთინაფა — გადაბრუნება
მუნახარცქი — მონაწყვეტი
მუნოლუაფა — გამოჩეკვა
მუნტური — მატლი
მურიცხი) ვარსკვლავი
მურუა — ნაჯახით ჭრა
მუზმა (მუსხი) — რამდენი
მუყია — მაყვლი
მუშა — რისთვის, რამდენად
მუშალალა — შემოტანა
მუშინი — თავისიანი
მუშუში — თავ-თავისი
მუნკალა — მასთან
მუხამუზი — დეზი
მუხვი — თხუნელა
მუხური — კუთხე

ნანირზი — სანაძლეო
ნანტენჯი — გამოქცეული
ნანწყმა — დაბეზლება
ნანწყვი — ჩაქცეული
ნაჟირუა — ტყუპები
ნარდი — გაზრდილი
ნარენჯი — ნამყოფი
ნარზა — მიზეზი
ნარტენჯი — გაქცეული
ნარქაფი — ტყლაშანი
ნარქი — ყელი
ნარლი — სინანული, მწუხარება
ნარცი — გამოფიტული
ნასარჯელი — ნაშრომი
ნაფაზი — შთამომავლობა
ნაფსი — ცული შთამომავლობის
ნაფსუმა — შარდი
ნაფული — საიდუმლო
ნაფუნეფი — ხაჭო, ნადული
ნაყართი — ცოლეული
ნაშობუ — ნაშოვნი
ნაშუა — ნაქსოვი
ნაჩა — ტერფი
ნაჩიბუ — ნათქვამი
ნაჩინებუ — ნაცნობი
ნაცა — თამამი
ნაცაცხელი — ნაპერწკალი
ნაცხუა — დარტყმა
ნაძინე — სარგებელი
ნანი — კუჭი
ნაჭარა — ნანერი
ნაჭყოლოფუ — საჩუქარი, ნაწყალობები
ნახა — ნაშობი
ნახანდი — ნაშრომი
ნახარი — ნაზოგვი
ნახელე — ნახელავი
ნახეჭეჭუ — შრომის ფასი, ხელფასი
ნახვანა — ქერქი
ნახვერი —
ნაჯა — ნაძირალი
ნგარა — ტირილი
ნგოლუა —
ნდულა — ჩაფლობა
ნდულაფა — დნობა
ნე — მაჭარი
ნელი — ღონე
ნეარ — მდორე
ნერჩი — საძირკველი, ფუძე
ნთირუა — თრევა
ნთხუაფა — დაყნოსვა
ნთქირუა — საქმლის ხარბად ჭამა
ნიგა — სათალი
ნიხაბორკილი — ენაბლუ, ბლუ
ნირგა — უსინდისო
ნირზი — დანაძლევა
ნისორი — გობი
ნიჩა — ტურნაშვერილი
ნიჩვალი — უშნო სახის
ნიჩვი — დინგი, პირი
ნკალუა — შეტენვა
ნკელუა — ლენვა
ნკორუა — ცოხნა
ნობი —
ნოდი — დამხმარე მუშები
ნოთე — ჩირაღდანი
ნოლი — ღრძინი
ნორტყი — ცოცხალი ღობე
ნორჩალი — ქვეშაგები
ნოსა — რძალი
ნოსადი — ბიცოლა
ნოსოფი — ნაგლეჯი
ნოტყი — ნარდი
ნოლა — ღელე
ნოყელი — ტოტი
ნოყორი — ყრონტი
ნოყური —
ნოშირი — გაცვეთილი
ნოშქერი — ნახშირი
ნოქური — კვალი
ნოჭყედი — ნანყვეტი
ნოხი — ნაჭუჭი
ნოხირი — ნაპარავი
ნოხორი — ნამოსახლარი
ნოჯი — ნაძვი
ნტინა — გაქცევა
ნუზუ — ნაძვი
ნუზონა — ნაძვარი
ნინალა — სამსახური
ნე, ნმ — ნუ
ნენძგე — ნისკარტი
ნეში — ნავი
ნჩაფა — ხანის სიმეტე (მიჩანც — ჩემზე მეტი ხნისაა)
ნჩხოლაფა — შეტაკება
ნძგუმა — კუჭის დაცლა
ნძვარე — ბინძური
ნძილი — მწერის შხამიანი ისარი საკუნად
ნწალუა (მინის) — მინისძვრა
ნწერილი —
ნწვირუა — გაპოხიერება

6

ნაბაკა — შოსე, ნატკეპნი
ნაბეჭა — ნანნავი
ნაბორდიშა — ნაბოდვარი
ნაბულუა — დამალვა (მიჩქმალვა)
ნადუ — ნაკადი, ტოტი მდინარის
ნაინალ — ნამსახური
ნაკაკა თოლი — გუგა თვალი
ნაკვარჩხი — მუგუზალი
ნაკვერუა — გარჩევა
ნაკითხირ — ნაკითხი
ნამთინე — ზოგიერთი

7

სალალობო

კობტა ცირა ალვისტანა, რომ ვიცოდე ვისია, წამწამს ისე ახამხამებს სიყვარულის ღირსია...

ჩქიმი დაბადება რინა კუნტათ მოშინაფილო

გიჩქედანი მა ვორექე დენაბადე ობუჯიში, ჯიმ სოლეთინ ვამძახდე ხანგაში დო როგუნჯიში.

ჩქიმი დაბადება სერს დიხა-ურა აკომორსე, ტყაშმაფას კურხ გეჩილათლო კგრდეს დუდუთ ქალაქოსე...

თექ მინთხორ არძო ართო დადი, და დო გემარჩქინე, მუთ ვორექენი არძამ უმოსი ბალანობა გემაშინე...

(ეს დიდ მეჭირნაფა ოკო, ენას სოთინ ვაგმოჩანა). ობუჯ დემაბადებელი, ზუგიდ ჩქიმი მარდული...

1998 წ.

ლ ე რ ს ე ფ ი

გიორგი სიჭინავა

დაიბადა 1942 წ. 10 მაისს ზუგდიდის რაიონის სოფელ დარჩელში. იქვე დაამთავრა საშუალო სკოლა. 1964 წ. დაამთავრა სოხუმის პედაგოგიური ინსტიტუტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი...

ოხვამერი

მარდობა, ქრისტე, მუჟამც მებდინი, აშო მორთი დო პატი გებდვინი. შურც ვაკო ცუნდას დიხას მოჯგირე...

რინა მოკო პელაზგური

ინა შხვანერი თოლით მორწყე, გვალო შხვანერი ელაძ გური,

მიბურჯუნც გოთანაშა მა სისმარეფი პელაზგური. ევრე ინგარც პირამიდა დო ათავრე კელასური...

თხუმე (ოცქვაფური)

ჯიმაცალო საიმენდო, საყოროფო თხუმე, ვამთასექ, ვამირგექ, სქანით ქემოირთუმ...

ინგირი

სო მეულ, ჩქიმე ინგირი, სო რე მიხირთქინეკენი, მუთ გიჩინა, ეთეურე ზღვას ქიმსადინეკენი...

აშო ნირსო დუმართუქ, აშო თირო დუმართუქ... მუკი-მუკი გუმართუქ. აკა წუნც ვესვანჯექ...

სიზიფე

უჟოიჭარე სიზიფე, სი უხორცე, სი ჭიფე, ეკი-დიკი ქუანტილი თეზმა მუჭო გილანთირი...

ცენჯი'

მა ვორექე ცენჯი, — ცოდაში მოჯგირე, ნტება მოკო დო ინგირი მოძინე...

მა ხოლო მოკო. დაბადებაშე ათუხე თუდო დო ართო მოულ ცუდე დო კუბო...

მუ ოხვარ

ქომნი, მუ ოხვარ ქართის, ათე ტვინ აკოხართილც. მუდგა სანგარო ძირას...

მაგანა

ზღვამა ოკო დო ხვალე ვალინე, ხანკუნტა რინაში მოინალე რე...

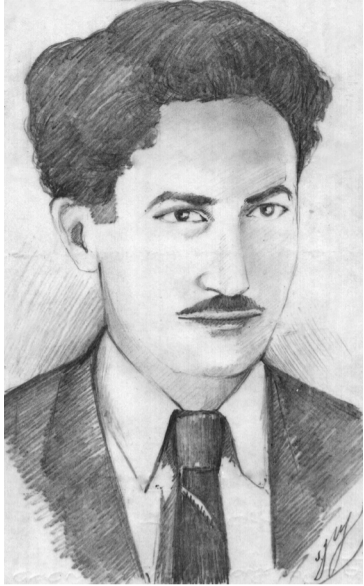
* * *

დიდი რჩქინა ქუა რე, ირო დუდიშე ჭუა რე, ჭიჭე რჩქინა ქექე რე...

შურობუმე

შურობუმეში მინდორეფც შურიში შარეფი გაფუ ნალი,

უკვდავი ხელოვანი 110 წლისაა!

**კინორეჟისორი
ნიკოლოზ
შენგელაია**

ნიკოლოზ შენგელაიას განახლებული სახლ-მუზეუმი მშობლიურ ობუჯში, რომლის აღდგენა მოხდა ცნობილი კინორეჟისორების, ძმების — ელდარ და გიორგი შენგელაიების ინიციატივითა და ძალისხმევით!..

(მასალები ნიკოლოზ შენგელაიას ცხოვრებასა და შემოქმედებაზე იხილეთ „ნოვოხუროს“ მორიგ ნომერში).

სალომე ხარებავას ფოტო.

თქვენ რჩეული ხართ, უფლის რჩეული! ბატონ მამანტი ძაძამიას

„ჩემო ნაცრისფერო სამეგრელოვ, —
ჩემო ღვთაებრივო სულო!“
გ. კალანდია.

მითაჟამიდან გრიგალთ ხეტქებას
და ღრმა ნკვარამებს გამოღწეული,
მოაქჟამამდე მოედინება
ლამის ღვთის კბილა ენა მეგრული.

ყრმობის წლებიდან მომდევნო ჩვენება
(ვერ ამოვდევი ამ ფიქრს ლაგამი):
მეგრულ ენაზე მუსაიფობდნენ
ედემში, ხის ქვეშ, ევა, ადამი.

ღმერთმა დაუდო დასტურ სათავე,
მიტომაც არის ასე ძალუხვი
(მავანთა სურვილს კვლავ გააზნობლებს —
საუკუნეებს მუხლს არ ჩაუხრის)!

... და არსებობის ამ გრძელ მანძილზე
ზოგმა უხამსმა ნიხლი არგუნა,
ბევრმა კი თბილად მიიყვავილა,
მოეფერა და მოესალბუნა.

მაგრამ ლაციცი და გულის სითბო,
მონინება და ზრუნვა კეთილი,
თავგამეტება და რუდუნება,
ასე დიდი და გამოკვეთილი.

თქვენ რომ შესძელით ასულთან ერთად,
საოცრებაა, ჯერ არნახული,
მეცნიერისთვის — დიდი გმირობა,
სრული ტრიუმფი, დღესასწაული!

დღემდე მეგრულად რასაც აუღერებს
სულჩადგმული თუ სულჩაუდგამი,
აღწეხსო ისე, აღარ გამოგრჩეს
არც ერთი ხმა და არც ერთი ჩქამიც...

მერმუნეთ, უნდა გქონდეთ მარჯვენა
ლოდის მკოდავზე უფრო ძლიერი,
მაძიებელი დინჯი გონება,
ფართო ცოდნა და თვალსაწიერი.

თან — სიყვარული უკიდევანო,
გზის გამგნები და გამნათებელი,
უნდა გწყალობდეს არსთა განმრიგე,
ნიჭის მონესე და გამგებელი!

თქვენი წიგნები — თავმოსაწონი,
ფრთების მოქნევა და აღმაფრენა,
თქვენი წიგნები — დიდი საბუთი
ჯიშის და მოდგმის გადასარჩენად!

თქვენი წიგნები — ფოლიანტები —
გულს ალაგზნებს და სულს აცისკროვნებს,
ნეტავ, ბევრი შვას დედამ თქვენგარი
ერის სარანგი და მეციხოვნე!

აღმართეთ ძეგლი ლიბოურყევი,
ცამდე ასტყორცნეთ კოლხთა დიდება,
თქვენი ნაქნარი, ახლაც ბრწყინვალე,
მერმისში უფრო გამობრწყინდება!

ეს რა უდრეკი ნება გქონიათ,
სული უტეხი, რწმენას შერთული,
ეს რა მგზნებარე გული გქონიათ,
სიკეთისათვის აფეთქებული?!

რა ტიტანური მხრები გქონით,
ამ უსამველო ტვირთის ამწევი,
ღმერთმა ნათელში გიმყოფოთ მარად,
ვინც იყო თქვენი აკვნის დამრწევი!

ბედნიერება, ამაზე მეტი,
ალბათ, ძნელია წარმოსადგენად,
და ღვანლიც, თავად უზენაესთან
კაცის ღირსების წარმოსაჩენად!

თქვენ რჩეული ხართ, უფლის რჩეული,
უხვად გადმოგდით ცით მისი მადლი.
დრომ თქვენთვის უკვე აზრი დაკარგა,
აღარ გაუვა თქვენს სახელს ყავლი!

რევაზ სალია.

ნოვოხურო

რედაქტორი — ვალერი ძაძამია

„ნოვოხუროს“ მისამართი:

ნალენჯიხა — ობუჯი. ლეო ქიაჩელის №37.

ტელ: 591 91-32-89; 790 87 83 94

გამოიცემა 2005 წლის ოქტომბრიდან

ანყობა და დაკაბადონება — თეა მიშვილია

ტელ: 555 49-22-07

გლოვის სონატა

დახურეთ კარები, სულს ძაან შესცივდა
შენწყვიტეთ! სიბილნის უაზრო ტრიალი,
სიტყვებს, რომ იძახით ბოროტი გესლიდან,
მომბეზრდა ეს თქვენი უაზრო ღრიალი.
სამყაროს დაღმავალს გაჰკვივით გაისად,
სულ, სიბოროტეს, სიბილნეს, რომ ამჩნევთ,
ველარც ვარდები ჰყვავიან მაისად,
სულის დარაჯვებს ასე, რომ ამტვრევთ.
ეს თქვენი უაზრო სიცოცხლე ვერ ფასობს,
ველარც სამყაროს ვერ შევლით, ვერსაით,
ვერ ხედავთ, დრაკონი ლახვარს რომ გასობთ,
თუმცა კი, ვერ ხვდებით საიდან ან საით.
ეს თქვენი სიბილნე ცერბერსაც წაღეკავს,
ცეცხლოვან პირიდან სულ შხამებს, რომ აყრის,
დღეიდან იცოდეთ ცერბერიც გარეკავს,
ალბათ, ეს ზიზი უდაოდ თქვენ გაგყრით.
თქვენი მდინარე ბერძნულად ლეთაა,
ჯიბეში ჩაიდეთ თქვენ ვერცხლის მონეტა,
ალბათ, იუდაც უკვე თქვენს ხელთაა,
რომ დაგინერონ გლოვის სონატა.

მუზა

ჩემი ფიქრები უწინდებურად ჩაეშვა ზღვაში,
ჩემი კალმით და ჩემი მუზეებით მე ვზივრ ნავში,
ბობოქარ ტალღებს უერთდება ჩემი ფიქრები,
მე ასე ვფიქრობ, ალბათ, უშენოდ აღარ ვიქნები.
პოსეიდონი გამიბრახდა მუზეუმის გამო,
ალბათ, მეძახის მე ის შორიდან შენ ჩემთან წამო,
ქალთევზას ვხედავ თვით საოცრებას, ნახს და ელვარეს,
ჩემს ირგვლივ ვხედავ მარტო ლურჯ სივრცეს,
ძლიერ მღელვარეს.
ამ ლურჯ სივრცეში მე დაკარგე შენი სხეული,
რამდენ ხანს დაერჩე შუა ზღვაში მარტო, ეული,
უკვე მე ვხედავ დიად ზევსს და მომაკვდავ არესს,
უცბად დაკარგე მიმართულება და ვერ
ვაგნებდი ვერსაით.
ჩემთვის არ არის არც ქალთევზა და არც ქალღმერთი,
უკვე არაფერს თვით, არაფერიც არაფერს ამცნობს,
უკვე ვერ ვხვდები ჩემი თავის მე ძლიერ მხარეს.
ალბათ, გაუშვებ ჩემს მოსაძებნად იალქნით ნავებს,
რადგან ვიპოვე უკვე ქალღმერთი,
და ისიც ვიცი, საითაა ჩრდილოეთი, თუგინდ სამხრეთი,
ჩემი ფიქრები ფიქრებს აღარ ჰგავს, —
გამდნარი ზეცა თავზე დამტირის.

ნალენჯიხის მუნიციპალიტეტის გამგეობის სპორტისა და
ახალგაზრდობის საქმეთა განყოფილებამ ჩაატარა „სტუდენ-
ტური არდადეგები — 2013“.

ღონისძიებაში ჩართული იყო 100-მდე ახალგაზრდა. ჩატარ-
და, როგორც სპორტული, ისე ინტელექტუალური თამაშები.
გვექონდა პოეზიის საღამო, სადაც მოხდა ახალგაზრდების ნიჭის
გამოვლენა.

სტუდენტებმა წაიკითხეს საკუთარი ლექსები. განსაკუთრე-
ბული ნიჭით გამოირჩეოდა ქ. ზუგდიდის შ. მესხიას სახელობის
უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის IV კურსის სტუდენ-
ტი მათე ფიფია. კულტურის სამსახურს გაგვიჩნდა სურვილი,
მკითხველისთვის გაგვეცნო ახალგაზრდა პოეტის ლექსები.

ვუსურვებთ ნიჭიერ ახალგაზრდას წარმატებებს პოეტურ
გზაზე.

ოლღა შამუგია,
ნალენჯიხის მუნიციპალიტეტის გამგეობის
სპორტისა და ახალგაზრდობის
საქმეთა განყოფილების სპეციალისტი

სვეტიცხოველი

აქ არ არსებობს წმინდანი ხალხი,
ირგვლივ სიბნელე და შავი თალხი,
მზაკვრობას მიაქვს ბედკრული მინა,
სინმინდე იყოს ქვეყანაზე, მხოლოდ ეს მინდა.
აქ მზაკვრობაა, მასთან მიდიან,
აქ ხომ ყველაფერს ოცდაათ ვერცხლად ყიდიან,
თითქოს, ჩაეშვა ჩვენი სინმინდე სადღაც ბურუსში,
მას ვერ ხედავენ, რომ ეშვებიან ცეცხლის უფსკრულში.
თეთრია მხოლოდ საოცარი სვეტიცხოველი,
მხოლოდ შევლას მე, უფალო, შენგან მოველი,
სვეტიცხოველი საუკუნის გახდა ქმნილება,
იქ ხომ სინმინდე მხოლოდ უფლისგან აღარ ვლინდება.
სვეტიცხოველში აშენებულა თურმე შორენა,
ეს, ხომ ის არის, ზეციური ღვთისგან მოვლენა.
იქ თურმე შავი მონა ახლოს მოეკლათ,
ამას ფიქრობდნენ არსაკიძისთვის მკლავი მოეჭრათ.
მან ააშენა საოცარი ღვთიური სახლი,
არ დაუფასეს თვით საოცრება, რომ იყო კარგი,
ფარსმანი იყო თვით ეშმაკის სახლის მწმინდავი,
გიორგი რომ არა, ვერ გახდებოდა ნემსის მწმინდავი.

მანანა კაკაჩია — 55

55 წლის იუბილეს ვულოცავთ ობუ-
ჯის საჯარო სკოლის პედაგოგს, მა-
თემატიკის მასწავლებელს, პოეტსა და
პროზაიკოსს მანანა ჟორჟის ასულ კაკა-
ჩიას!

მანანა კაკაჩიამ შთამომავლობითი
გენების წყალობით, ადრეულ ასაკშივე,
თამამად შეაბიჯა პოეზიისა და პროზის
საოცარ სამყაროში.

მისი ლექსები და მოთხრობები არა-
ერთხელ გამოქვეყნებულა რაიონულ
და რესპუბლიკურ პრესის ფურცლებზე.
იგი საოცარი ნიჭიერებით გამოხატავს
სულის მიერ განცდილ სიხარულსა თუ

ტკივილს საკუთარ ლექსებსა და მოთხ-
რობებში.

პოეტური კრებულის — „რითმებად
ფიქრი გავბედე“ ავტორია. გამოსაცემად
გამზადებული აქვს მოთხრობათა კრე-
ბული, რომელიც ელის გამომცემელს.

ობუჯის საჯარო სკოლის პედაგოგი-
ური კოლექტივი გულთადად ულოცავს
ქალბატონ მანანას ამ ლამაზ იუბილეს
და უსურვებს ჯანის სიმრთელეს, დიდ
სიყვარულსა და სიხარულს თავის შე-
სანიშნავ ოჯახთან ერთად და შემდგომ
წარმატებებს პედაგოგიურ მოღვაწეო-
ბასა და შემოქმედებით საქმიანობაში!